

עין משפט ונר מצוה

א נמי' פ"א מה'ל מאכלת אסורות ה'ל ג טו"ע י"ד ס"י טע סע"י ז'

ב ב מ"י פט"ו עס ה'ל ג טו"ע י"ד ס"י טע ע ספ"י ג וס"י פ"א ספ"י ז'

בא ג מ"י פ"ט עס ה'ל ג טו"ע י"ד ס"י טע ז' ספ"י ז' פ':

בב ד מ"י פ"ג עס ה'ל ג טו"ע י"ד ס"י טע ח':

בג ה מ"י פ"א עס ה'ל ו':

‏‏

- אך את זה לא תאכלו ממעלי הגדה וממפריסי הפרקה את הגזל ב מיעלה קרן הוא ופרקה איננו מפריס קרן הוא לבם: וקרא יא ד
- אך את זה לא תאכלו ממעלי הגדה וממפריסי הפרקה השטוקה את הגזל ואת הארנבת ואת השקנף כי מעלה גרה הקה ופרקה לא הפריסו טמאים הם לבם:

דברים י ד י
את יי אלקיך תירא ואתו מעבד ובשמו תשבע:

- דברים י ג
- אלה הטמאים לבם בכל השקר כל הנגע בזה במתם וקטנו עד הקר: וקרא יא לא
- רק בכל אתו נפש חובה ואבלת בשר כפרתי יי אלקיך אשר חזק בידו כפי שגור הטמא יאכלנו כי כבדו בו יי וקאלי:
- יד חלב עוים לחמקך ללחם ביתך וחיים לגורחקיך: משלי כו כ
- ואת עשרת חריצי הקלב האלה תביא לשר הארץ ואת אחיך תפקד לשלום ואת ערבתם תקטף שמואל א יו ח
- וארץ להצילי מיד שגרים ולהעלותו מן הארץ: הווא אל ארץ טובה ורדקה אל ארץ זבת חלב ודבש אל מקום הבנוני והחור וראמור וחרפור והחור והבוסת: שמואל ח ג
- היו לב צמא לבו למים ואשר אין לב ספק לבו שר ואכלו ולבו שברו בלוא ספק ובלוא מזון יי הקלב:

- ישעיהו נא ח
אך בבור שור או בבור בשב או בבור עז לא תפוק קרש הם את דקם תורק על המזבח ואת חלבם תשדיר אשה לרץ נחלתי לתי:

במדבר יו י

שיטה מקובצת

פ' סד"א הוואיל רמב"ם דאית מתי סדרייה הולכא וכו'.
אחר חלבה זו תמצא פרכא מחור דב' אלו טרפות אסורי אסורי לבית טמאה שרייא מנין שנאמר ואת בני חגיגה והרשעה למה לי קרא חטופה ואת טמא מן הטמא טמא דמחאי טעמא נמי אסרי לקמן פי רגלים של חמור משמע בקונטוס דאצטריך אר לדרקע על ביצת עוף טהור שהיא מותרת שרייה בחילוקי נגדלות פס' זה השנה ביצת טהורה גופה מנלי דשריי מדגלי רחמנא ואת הא היצנה דביצת עוף טמא אסור מכלל דטהור מותר ואין הלשון משמע כן אלא בעצמו וראינו ביצה טמאה אצטריך קרא וייל הטעם משום חידוש הוא הא דביצת טהורה שרייה בקראמר הכי גבי חלב דכי אבר מן החי הוא ושרי לכל אפילו רחמנא נמי וביצת עוף טהור דשרייה נפקא לן

מדורשין בפרק שלוח הן לך ולא לבלבך דמעטנין מינה עוף טהור רובץ על ביצת עוף טמא וניחא וניחא מה השתא הא דאמרינן בסוף אלו טרפות גבי ביצת דשרין שאם תקמה ואכלה לוקח עליה משום שרץ השרין דמשמע הא לא תקמה לא משום דבשרן לא כתיב קרא ואשורי טעם חידוש כמו טהורה מיותר קשה כיון דביצת השרין לא ילפא מביצת עוף טמא כי"ש ביצת טריפה ובריש מ"י ביצה משמע דאסורה דמאורי וי"ל ה' דילפינן דאמרינן בפרק העור והרוטב דלטומאה בעינן ריקום מדכתיב השרין (שור קרן) וריקא אין ביצת השרין שריקמה דשפיר ליפינן אסור טטומאה כדאשכחן במסכת מעילה בפרק קרשי מבזה דמשוי להו לענין כעדרה ואצ"ל דהשתא איכא חותי דאית מחי ושרי כגון חלב וביצנים מ"מ חשיב להו חידוש שפיר ומשום דאין שניהם באים מחי בענין אחד וכן י"ל גבי דבורים דלוקמן דלא דמי לחלב א"צ כיון דכל שאר אבר מן החי אסור מקרי חתי חידוש ועוד היינו יכולים לומר דכל ביצים מתרים בין טעמא בין דטהור מההוא טעמא דשרייה לקמן הני יאלי דרחמורה לפי שהוא ורע דאם וכן עוד הבא כנגד פניו של חמור דמסתבר דהיינו טעמא דשרי משום דאיתו משכבת ורע של חמור ונקיש מעצמו ונעשה עור לאו שרין ליצירת הולד מידי ולכן מותר מחמתלחתי דא מחמת השכבת ורע דהו כנבילה שסחרתו ושרי ולבסוף אצ"פ שנקרש ונעשה עור מ"מ מותר הוא כמו אפרוח ביצת טריפה שהוא מותר דכי קא גביל פרישא בעלמא חמור וכלהו ביצי נמי משי' קאתו מיהו טמאה חתן מביצת טמאה שאסר הכותב ולהכי אצטריך קרא וביצת חטופה ליפינן מינה כדפרשי' ומיהו אין מתיישב טעם או גבי ביצים דכולהו מחמתלחן מעורות בנייין וחשויים כבשר כדכוכב בפרק קמא דביצה כן מצאתי בתוס' כ"י ג' (ו) חור דפרוס אקמור דהו י ע"ב גבי עור הבא כנגד פניו של חמור כתבו בתוס' כדפי' לעיל ולא נמצא בתוס' שפי' לעיל דבר מזה ובכאן היינו פירושי' ו' חזק ביהמה טהורה מדי דשרי ואת' אמאי לא ליפינן דכתיבי גבי אברום ויקח חמאה חולב וכו'א דלא האכילם אסור דקיים אבהם כל התורה כולה ואומר ר"י ז"ל דהוי סבור שהם בני נח ולא נעשו על כן כי אין זה מן מצות בני נח שקבלו עליהם אחרים (ג) משמע דאכלו בשר בחלב דאקמור שאל"ה הקב"ה כשקבש להותן להם התורה אין אותם רכויים לבלבך שדיר שתינוק את מביית הספר מביאין לו חלב ואוכל מביאין לו בשר ונותל ידיו אבל אתם אכלתם בשר בחלב כדכתיב ויקח חמאה וחלב. תוס' אצטנינו: ו' חריצי גביים דאקמור ליה ישי לרוד שיוליכם במלחמה לשר האלף דולמא שימכרם שר האלף לעובדי כוכבים וכי דרכה של מלחמה לחסורא אם נוצרים להרוג את העובדי כוכבים וימכרו להם דבר מחיה אלא ש"מ לאכילת שר האלף עצמו הביאום: ז' וז"ל דמחאי יתייא דהטמא דכרי דרש בתי' לאסור צירן ורובען ולא מרבה שערותיהן כבשר דרשא אחרייתו וכו' ומיהו אכא דרשי וכו' ולשם פ"ה ה"א דאיתא דרשה למה לשון חריצי וז"ל ולשם פירשי' וז"ל חריצי ודרי וכולהו חתי ודרשות שקליהם הם ומרבה כל המחבור לו ופי' ממונ: ז' עיין בהשטות בסוף המסכת: ח' מכאן אתה דן לכל אסורין שבתורה וי"ל עיקר קרא כדאיתא בפרק אלו עוברין וחומיל דעיקר קרא לצירן וכן דרך להביא כמה דברים על סקוק אחד ואף על גב דלא נפקי כלתו מניה כדאמרינן באלו מצאות:

ו: הלוקח עובר חמורו

הטמאים **אסור** צירן ורובען. אי מהטמאים דריש קשה דזהעור והרוטב (חולין קכב): מוקמינן ליה לעורו כבשרו ובתי"כ **לא דריש** ליה גבי שרצים אלא גבי צהמה טמאה דכתי' טמאים הם לכם ומיהו ע"כ מהטמאים דשרצים דריש כדמוכח פ' העור והרוטב (סס קכ. וסס) בשמעתיך דהמחה חלב וגמשו דמייתי ט' על הך דרשא דהטמאים הך וליגמרו מיניה משמע דמינה **דריש** זו וז"ל דמחאי יתירא א' דהטמא דריש עורות שלהם כבשרם שלהם דמע דגבי צהמה דכתיב טמא ולא כתב הטמא דריש בתי"כ לאסור צירן ורובען ומיהו אכתי דריש מן הטמאים פרק העור והרוטב (סס קט): לאסור צילת השרץ ולשם פ"ה ה' יתירא נדרשת לאסור צירו ורובעו ולעורו כבשרו ולצילת השרץ:

לאסור צירן ורובען. משמע הכא לזיר דאורייתא מדפרין מינה

מאי שנא חלב מניר ש"מ דרשא גמורה היא וצפרק העור והרוטב (סס קכ). נמי אמר צריכי וקשה דצפרק אין מעמידין (ע"ז מ). גבי דג טמא מפליג בין מטביל ציזיו לגופו ופרק גיד השנה (חולין טז): אי"ר יהודה ציר גויס דבישתי צפאסתי ופרקי וסא א"ר יהודה מין צמיטי לא צביל (ס) שאני ציר דיעה צעלמא הוא משמע שהוא מדרבנן וי"ל ציר גויס דרבנן ציר שרצים דלאורייתא וצ"ע: דמותר כהנים נמי דרשי' שקן הוא לכס גבי גויס אסמכתא צעלמא הוא וז"מ צפרק כל הבשר (חולין קיג): גבי רב מרי צעלמא בשר שטומא כהני טריפה ואסר ליה רבא מהטמאים ופרקי ליה מדג טהור שטלמו עור דג טמא היכי פריך מדג לבשר (ס) וי"ל דקיס ליה דאסור ציר מדרבנן ונמס' תרומות (פי' מ"ח) נמי מתן ובפ' גיד השנה (חולין טז): מייתי לה דג טמא ציר אסור ש"מ דאשרין לה משום ללא צלשו ומה שכתבו בספרים ש"מ ציר מותר לא גרס ליה וקלט מיניה מין לזרין קרא בשרו צממה טמאה ודגיס לזילא קרא לא אכרי אסמכתא היכי מייתי רבא ראי' התם מהטמאים לאסור ציר טריפה: **רובץ** שדחן. וז"מ מיעוק לי' ממשלת ליתן. טעם כעיקר (ו) מכאן אמה דן לכל אסורין כצמורה פסמים (ד' מד). י"ל עיקר קרא לצירן ואורחא דהש"ס בזה (ס) והעלמנת פעמים שאמה מתעלס ועיקר קרא לוקן ואינו לפי כבודו (צ"מ ד' ז' צמורת ד' יט:) ובפ"ק דהגיגה (דף ד') נמי אמר רגלים פרט לצעלי קרן ולמנר פרט לחגר וסומא ולא עיקר קרא לצעלי קינן דמפעמים דריש ליה (הסס) ומיהו כלן אין צריך לומר כן דלצטריך לרובען וקיפה לאשמועי' (י) דהוי נמנאם אם הממה השרץ דהוי כמחיה ואינו כלכל אפילו חלמא כמדי כהון קמ"ל ככלל אפילו והסם (חולין קכ). מייתי לה גבי הממה חלב חמץ וצבלת שף טהור וגמשו מיהו קשה דמשמע הכא דלצטריך לציר לאשמועינן דחשתי כגוף השרץ דפרין מינה אכלת דיתפרק חשתי וז"ל דשקולים (ו) ומיהו מציר לחודיה לא היה שמעינן דליתוי שמה כאפילו דהוה מלי לאוקמה כשהקפסו ואכלו:

קיפה שדחן. כפי' העור והרוטב (חולין קכ).

אמר מאי קיפה פרמא

ופריך הוא עצמו לעומת טומאת אוכלים

אלא מאי קיפה תצילן אכל הכא יכול לקרות בין פרמא בין תצילן דלא תאף לאשמועינן אלא (י) שתיין כאפילו וכן משמע כפי' שפירש רסוקי בשר וקפלט בשצולי קדירה: **שמע**

מאת הגמל הוי"א דשרי מ"ש מהא דתניא. אלה הטמאים לאסור צירן ומהכא נילף נמי לחלב: איצטריך סד"א האויל ובבהמה טהורה חיי חידוש הוא דחלב שרי ומאי חידוש כדאמר מר לגבי מניקה כדאמרינן ד' גשים דיון שעתן דאיןן מטטאין למפרע לא מפקידה לפקידה ולא מעת לעת. ואלו הן בתולה ומעוברת מניקה וזקנה משום דאלו אין להן דמים הרבה דמניקה דמה נעבר ונעשה חלב ומשום הכי אינה מטמאה למפרע וכיון דחלב מרס אתי ביון הוא דילתסר גבי בחלב לאכילה חלוי חדרוש הוא דשרייה רחמנא כדבעינן למימר לקמן וכיון דחדוש הוא בבהמה טמאה נמי לישתתריה להכי איצטריך הגמל לאסור: הניחא למאן דאמר. דמניקה משרייה דיה שעתה דאינה מטמאה למפרע אלא מכאן ולהבא משום דהם נעבר ונעשה חלב לטעמא דידיה יכלת למימר דחדוש הוא ולהכי איצטריך איך קרא: אלא למי". משום הכי דיה שעתה דאבריה מתפרקין מחמת הלידה מחמת הבניקת ואין נפשה כלומר אין דם וסתתה חזור עליה עד כ"ד חדש שאינה בריאה כמו שהיתה עד כ"ד חדש הלכך דיה שעתה דאין לה דמים הרבה עד כ"ד חדש אי"כ לטעמא דהא תנא ליכא למימר דחדוש הוא ומאי איצטריך איך הגמל: אצטריך סד"א. אתיא חדוש הוא האויל לזיכוי מידי דאית מחי דשרי והאי חלב כי אבר מן החי הוא ושרי היינו חידוש הלכך אפילו בבהמה טמאה נמי מישתירי להכי איצטריך קרא: ולר"ש. נמי דשרי לבשר בחלב בהנאה במס' חולין אפי' לטעמא דידיה לא מצית למימר דשרי דע"כ דשרי לבשר בחלב בהנא אי בשיל ליה בחלב לקי ואסור באכילה ואי בשיל לחלב לחודיה לא לקי אבל אסור באכילה ואכתי מנ"ל דשרי באכילה: אלא מדגלי רחמנא גבי פסולי המוקדשין היכא דנאכלין במומן דכתיב חמור דבספרי מוקים לה כפסולי המוקדשין תובת ואכלת ולא גזיה דכתיב לא תגז. ואכלת בשר ולא חלב דכתיב ואל תאכל בשר חיהו חיהו חמור מכלל דחלב בבהמה חלויין שרי באכילה: דולמא לטחורה. ומכורז להוריהו בן כזי שיתפרטס: חריצי החלב בניה. דולמא לטחורה כזי שימכרם שר האלף לעובדי כוכבים וכי דרכה של מלחמה לטחורה הם רוצים להרוג את העובדי כוכבים וימכרו להם דבר מחיה אלא ש"מ לאכילת שר האלף עצמו הביאום: אלא מעתה. לרבנן דאמרי דגמל גמל לדרשא אתי לאסור חלב בהמה טמאה הכא נמי דרשן שפן וכו' דכתיבי תרי זמני להכי נמי הוא דאית כזי חתי למה לי אלא לא אתי אלא לכרתניא למה נשנו וכו' מפני השחיטה דכל פרישה שנאמרה ונשתתל לא נשתת אלא בשביל דבר שנחתשד בה: גמל נמי להכי הוא דאתא. ולא לאסור חלב אתי: לא אצ"ג דאיכא למימר הכי דנשנו מפני השחיטה מ"מ כל היכא דאיכא למירדש מדי דמשום הכי כתב דרשנין. ואמאי דרש לא גמל גמל למה יהוה דרשמן שפן וארנבת ארבתם משום דמההוא דאמר חתלה דרשנין מדי דמשום הכי כתב דרשנין. ואמאי דרש לא גמל גמל למה יהוה דרשמן שפן וארנבת ארבתם משום דמההוא דאמר כדאמרינן ר' שמעון אומר גמל כי פעמים כזי אבל כי י"ש בו מקצת סימנים דומה לאמו שרי באכילה. מר בעי ר' שמעון עד שיהא דאשו ורובו דומה לאמו שרי באכילה. מר בעי ר' שמעון עד שיהא דאשו ורובו דומה לאמו או בציר מחכי: ובכורו שורי. היינו כי ראשו ורובו דומה לאמו. אבל לאכילה גמל ממש הוא דאמר רחמנא אסור הא

הלוקח עובר חמורו פרק ראשון בכורות

דבר הכא ממעלי גרה. כגון האזי טמא שנולד מן הטהורה: **גמל טמא הוא**. וסמם גמלים נולדים מן הגמלה וכתיב הוא דמשמע שהוא טמא ואין אחר שהוא גמל גמל טמא וכגון שנולד מן הפרה: **גמל גמל אחד** צמורת כהנים ואחד צמשה תורה: **לאסור חלצה**. של גמלה: **אם הגמל** משמע את הטפל לגמל והיינו חלצו: **פירש**. מכל דרשות שדרש דכל אחין צאין לרצות וזה אין מה לרצות זו: **הטמאים**. אלה הטמאים לכס ככל השרץ ה"א יתירא: **לאסור צירן**. שזמן הדג: **קיפה**. ריסוקי בשר וקפלותות שצשולי קדירה: **דאמר מר**. במסכת נדה (דף ט). דס נדות נעכר מחמת הלידה ונעשה חלב הלכך חידוש הוא דמשיקרא הוה דם והאכלו צכרת והשתא מישתרי: **אזכריה מספרקין**. מחמת הלידה: **ואין נפשה**. אין דמה חזר עליה עד שפירש וארבעה חדש ולפיכך מניקה צריק רואה עד שדש ולא משום דרס נעשה חלב. והשתא כיון דלאו מחמת דם קאמי לאו חידוש הוא: **ולר"ש נמי דשרי בהנאה**. לקמן בפירקין (דף י') ר"ש אומר כו' משכחת לה דלצטריך למיכתב בשר כחלצ ואצ"ג דחלצ גרידא אסור נמי"ו

צלטריך למיכתב בין שפן שפן נפשי ציצולו: **סוצת**. רק ככל אות נפשי חזמה ואכלת בשר. כפסולי המוקדשין לאחר פדיונן הכתוב מדכר: **חריצי**. ג צצינים וקא"ל ישי לרוד שיוליכם צמלתמה לשר האלף: **יון וחלצ**. וכתבי לעיל מיניה לכו שצרו ואכלו: **אלא מעפס**. צין לרבנן גזין לר' שמעון דדרשי צילי גמל גמל שפן שפן סמם דריש ביה: **למה נשנו בבהמה**. טעמאם וטהורים: **מפני השפועה**. צריה שיש לה שני גזין ושני שדרכאות ולא נאמר צמורת כהנים: **לאפילו**. כגון פרה שילדה מין סוס דקאסר רבי שמעון כדקמני גמל גמל שני פעמים: **מי צעי רבי שמעון**. (ה) דלא מישתרי צאפילה צמקלת סימנין עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו או לא:

ולר"ש (י) דשרי בהנאה משכחת לה למילקי על בישוליה אלא מוגדלי רחמנא דכפסולי המוקדשין: **טובח** ולא גזיה בשר ולא חלב * הא דחולין שרי ואימא דחולין אסור באכילה ושרי בהנאה דקדשים בהנאה נמי אסור אלא מדכתיב **והי חלב עזים** ללחמך ללחם ביתך וחיים לעצרותך ודילמא לסחורה אלא מדכתיב **ואת עשרת חריצי החלב** ודלמא לסחורה אטו דרכה של מלחמה לסחורה ואיבעית אימא מהכא * ארץ זבת חלב ודבש יואי לא דשרי משתבח לן קרא במידי דלא חזי ואב"א מהכא * לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב אלא מעתה שפן שפן ארנבת ארנבת חזיר חזיר להני"ט) הוא דאתו אלא (י) לכדתניא למה נשנו בבהמה מפני ה"השפועה ובעופות מפני הראה גמל גמל נמי להכי הוא דאתא כל היכא דאיכא למירדש דרשינן (י) ת"ר רחל שילדה מין עז ועזו שילדה מין רחל פטורה מן הבכורה ואם יש בו מקצת סימנים חייבת ר' שמעון אומר עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו איבעיא להו לאכילה מי בעי ר"ש ראשו ורובו או לא לענין בכורה כתיב (י) אך בכור שור עד (י) שיהא הוא שור ובכורו שור אבל לאכילה גמל הוא דאמר רחמנא דאיתרי הא

מאת הגמל הוי"א דשרי מ"ש מהא דתניא. אלה הטמאים לאסור צירן ומהכא נילף נמי לחלב: איצטריך סד"א האויל ובבהמה טהורה חיי חידוש הוא דחלב שרי ומאי חידוש כדאמר מר לגבי מניקה כדאמרינן ד' גשים דיון שעתן דאיןן מטטאין למפרע לא מפקידה לפקידה ולא מעת לעת. ואלו הן בתולה ומעוברת מניקה וזקנה משום דאלו אין להן דמים הרבה דמניקה דמה נעבר ונעשה חלב ומשום הכי אינה מטמאה למפרע וכיון דחלב מרס אתי ביון הוא דילתסר גבי בחלב לאכילה חלוי חדרוש הוא דשרייה רחמנא כדבעינן למימר לקמן וכיון דחדוש הוא בבהמה טמאה נמי לישתתריה להכי איצטריך הגמל לאסור: הניחא למאן דאמר. דמניקה משרייה דיה שעתה דאינה מטמאה למפרע אלא מכאן ולהבא משום דהם נעבר ונעשה חלב לטעמא דידיה יכלת למימר דחדוש הוא ולהכי איצטריך איך קרא: אלא למי". משום הכי דיה שעתה דאבריה מתפרקין מחמת הלידה מחמת הבניקת ואין נפשה כלומר אין דם וסתתה חזור עליה עד כ"ד חדש שאינה בריאה כמו שהיתה עד כ"ד חדש הלכך דיה שעתה דאין לה דמים הרבה עד כ"ד חדש אי"כ לטעמא דהא תנא ליכא למימר דחדוש הוא ומאי איצטריך איך הגמל: אצטריך סד"א. אתיא חדוש הוא האויל לזיכוי מידי דאית מחי דשרי והאי חלב כי אבר מן החי הוא ושרי היינו חידוש הלכך אפילו בבהמה טמאה נמי מישתירי להכי איצטריך קרא: ולר"ש. נמי דשרי לבשר בחלב בהנאה במס' חולין אפי' לטעמא דידיה לא מצית למימר דשרי דע"כ דשרי לבשר בחלב בהנא אי בשיל ליה בחלב לקי ואסור באכילה ואי בשיל לחלב לחודיה לא לקי אבל אסור באכילה ואכתי מנ"ל דשרי באכילה: אלא מדגלי רחמנא גבי פסולי המוקדשין היכא דנאכלין במומן דכתיב חמור דבספרי מוקים לה כפסולי המוקדשין תובת ואכלת ולא גזיה דכתיב לא תגז. ואכלת בשר ולא חלב דכתיב ואל תאכל בשר חיהו חיהו חמור מכלל דחלב בבהמה חלויין שרי באכילה: דולמא לטחורה. ומכורז להוריהו בן כזי שיתפרטס: חריצי החלב בניה. דולמא לטחורה כזי שימכרם שר האלף לעובדי כוכבים וכי דרכה של מלחמה לטחורה הם רוצים להרוג את העובדי כוכבים וימכרו להם דבר מחיה אלא ש"מ לאכילת שר האלף עצמו הביאום: אלא מעתה. לרבנן דאמרי דגמל גמל לדרשא אתי לאסור חלב בהמה טמאה הכא נמי דרשן שפן וכו' דכתיבי תרי זמני להכי נמי הוא דאית כזי חתי למה לי אלא לא אתי אלא לכרתניא למה נשנו וכו' מפני השחיטה דכל פרישה שנאמרה ונשתתל לא נשתת אלא בשביל דבר שנחתשד בה: גמל נמי להכי הוא דאתא. ולא לאסור חלב אתי: לא אצ"ג דאיכא למימר הכי דנשנו מפני השחיטה מ"מ כל היכא דאיכא למירדש מדי דמשום הכי כתב דרשנין. ואמאי דרש לא גמל גמל למה יהוה דרשמן שפן וארנבת ארבתם משום דמההוא דאמר חתלה דרשנין מדי דמשום הכי כתב דרשנין. ואמאי דרש לא גמל גמל למה יהוה דרשמן שפן וארנבת ארבתם משום דמההוא דאמר כדאמרינן ר' שמעון אומר גמל כי פעמים כזי אבל כי י"ש בו מקצת סימנים דומה לאמו שרי באכילה. מר בעי ר' שמעון עד שיהא דאשו ורובו דומה לאמו או בציר מחכי: ובכורו שורי. היינו כי ראשו ורובו דומה לאמו. אבל לאכילה גמל ממש הוא דאמר רחמנא אסור הא

מסורת הש"ס

(א) [פסחים כב: וי"ז, ט]
כ"ק מה: ע"ש דקדוש ז, ע"ש פסחים כב: ע"ש, (א) [מנחם יב, י]
חולין קכ: ע"ש, (א) [זבד ט, ו]
[לעמן קי: קכ, (ס) [זבד ט, ו]
[לעמן י"ט, ו]
[לעמן טז: ממורה לא], (ח) [גרי ר"ב ורמב"ן להכי, (ט) [חולין כב: י]
לקמן טז:, (ס) [לשיל ה: וי"ט, ט]
ז"ל בשר כחלצ נמי כו, (ס) [על הך ז"ק, (ג) דהטמאים רש"ט, (ס) [ומשני שאני ז"ק, (ע) [דמאן ז"ק, (ס) כזו והתעלמתי ז"ק, (ג) [ויע' בתוס' ד"ה ופעמינן, (ק) דמחיו כחמם כו' קמ"ל דככלל אפילו הא, (ז) ז"ל שמיא],

‏‏

הגהות הב"ח
(ה) ר"י"ד מ"י מ"י עניי ר"ש וכו' כיון דלא קדוש בבכורה עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו ה"ל לא מישתרי כלאפילו וכו':

‏‏

גליון הש"ס
גמרא הא דחולין שרי. עיין לקמן דף כה ע"א תוספות ד"ה שער:

‏‏

מוסף רש"י

היה דרוש כל את ואת שבתורה. ליכטול (קדושין זג)
אמן ונמן רבניון (ב"ב סא).
כיון שהגיע לאת ה' אלהיך חירא. לא ידע מה לרצות (סח)
אמר מה לרצה ללח עמו (פסחים בב).
פירש. ממולן וחזר וזי מכל רבייין שדרס. דמדיקא לאי לרביי תאף כטלו נמי לאו לרביי אטו (סח)
שרה לרבות שום דבר להשוחטו למורא המקום (קדושין זג).
לרבות תלמידי חכמים. שיהא מורא רבן כמורא ממיס (פסחים סח).
הטמאים. ה"א תירא דבני הטמאים לכס ככל השרץ (חולין קיב).
וקיפה. פירמא. כזר ותצילן הקנפה בשולי הקדירה (סח).
תובת. רק ככל אות נפשי חזמה ואכלת. ואוקימנא כפסולי המוקדשין לאחר פדיון (לקמן טז. ובשר"י תהורה לא).
מקצת סימנים. ש"ל אמו (לעיל ה).
אך בכור שור כו'. מדמניא למיכתב אף שור כזש ועו, דאף עניינא כבכור קמחשעתי, דכמצי לעיל מניה לא פער רחם וכו', ועקט כטלוה כזר ש"מ עד שיהא הככור כאלמו ולא יהא דומה לאחר (לעיל ה).

‏‏

רבינו גרשום

הגרה כיון דטמא הוא אינו מעלה גרה: הכי קאמר דבר הבא וכו' ת"ל ואת הגמל גמל הוא טמא ולא טמא הנולד מן הטמא: ר' שמעון אומר גמל גמלה בן פעמים. דהורות כהנים ובמשא תורה אחד לאסור גמל הנולד מן הגמלה ואחד לאסור גמל הנולד מן הפרה. דלא ספירא ליה שהוצגו מן הטהור טהור: ורבנן. דסביר שהוצגו מן הטהור טהור גמל גמל מאי כעדי חזי דוד לגמל עצמו ואיך גמל לאסור חלבו: ור"ש (ואמר) מנ"ל לאסור חלבו מאת הגמל נפקא את הטפל לבשרו: ורבנן. אחים לא דרשי כשעמך העצמתי פדירש שחזר בו מכל אחיהם שדרש שאינן באין לרבות הואיל ולא מצא מה לרבות לאת ה' אלהיך חירא: אלא מעתה. אי לאו טעמא דרבנן דאסורי ליה לחלב בהמה טמאה גמול גמל ור' שמעון

מאת הגמל הוי"א דשרי מ"ש מהא דתניא. אלה הטמאים לאסור צירן ומהכא נילף נמי לחלב: איצטריך סד"א האויל ובבהמה טהורה חיי חידוש הוא דחלב שרי ומאי חידוש כדאמר מר לגבי מניקה כדאמרינן ד' גשים דיון שעתן דאיןן מטטאין למפרע לא מפקידה לפקידה ולא מעת לעת. ואלו הן בתולה ומעוברת מניקה וזקנה משום דאלו אין להן דמים הרבה דמניקה דמה נעבר ונעשה חלב ומשום הכי אינה מטמאה למפרע וכיון דחלב מרס אתי ביון הוא דילתסר גבי בחלב לאכילה חלוי חדרוש הוא דשרייה רחמנא כדבעינן למימר לקמן וכיון דחדוש הוא בבהמה טמאה נמי לישתתריה להכי איצטריך הגמל לאסור: הניחא למאן דאמר. דמניקה משרייה דיה שעתה דאינה מטמאה למפרע אלא מכאן ולהבא משום דהם נעבר ונעשה חלב לטעמא דידיה יכלת למימר דחדוש הוא ולהכי איצטריך איך קרא: אלא למי". משום הכי דיה שעתה דאבריה מתפרקין מחמת הלידה מחמת הבניקת ואין נפשה כלומר אין דם וסתתה חזור עליה עד כ"ד חדש שאינה בריאה כמו שהיתה עד כ"ד חדש הלכך דיה שעתה דאין לה דמים הרבה עד כ"ד חדש אי"כ לטעמא דהא תנא ליכא למימר דחדוש הוא ומאי איצטריך איך הגמל: אצטריך סד"א. אתיא חדוש הוא האויל לזיכוי מידי דאית מחי דשרי והאי חלב כי אבר מן החי הוא ושרי היינו חידוש הלכך אפילו בבהמה טמאה נמי מישתירי להכי איצטריך קרא: ולר"ש. נמי דשרי לבשר בחלב בהנאה במס' חולין אפי' לטעמא דידיה לא מצית למימר דשרי דע"כ דשרי לבשר בחלב בהנא אי בשיל ליה בחלב לקי ואסור באכילה ואי בשיל לחלב לחודיה לא לקי אבל אסור באכילה ואכתי מנ"ל דשרי באכילה: אלא מדגלי רחמנא גבי פסולי המוקדשין היכא דנאכלין במומן דכתיב חמור דבספרי מוקים לה כפסולי המוקדשין תובת ואכלת ולא גזיה דכתיב לא תגז. ואכלת בשר ולא חלב דכתיב ואל תאכל בשר חיהו חיהו חמור מכלל דחלב בבהמה חלויין שרי באכילה: דולמא לטחורה. ומכורז להוריהו בן כזי שיתפרטס: חריצי החלב בניה. דולמא לטחורה כזי שימכרם שר האלף לעובדי כוכבים וכי דרכה של מלחמה לטחורה הם רוצים להרוג את העובדי כוכבים וימכרו להם דבר מחיה אלא ש"מ לאכילת שר האלף עצמו הביאום: אלא מעתה. לרבנן דאמרי דגמל גמל לדרשא אתי לאסור חלב בהמה טמאה הכא נמי דרשן שפן וכו' דכתיבי תרי זמני להכי נמי הוא דאית כזי חתי למה לי אלא לא אתי אלא לכרתניא למה נשנו וכו' מפני השחיטה דכל פרישה שנאמרה ונשתתל לא נשתת אלא בשביל דבר שנחתשד בה: גמל נמי להכי הוא דאתא. ולא לאסור חלב אתי: לא אצ"ג דאיכא למימר הכי דנשנו מפני השחיטה מ"מ כל היכא דאיכא למירדש מדי דמשום הכי כתב דרשנין. ואמאי דרש לא גמל גמל למה יהוה דרשמן שפן וארנבת ארבתם משום דמההוא דאמר חתלה דרשנין מדי דמשום הכי כתב דרשנין. ואמאי דרש לא גמל גמל למה יהוה דרשמן שפן וארנבת ארבתם משום דמההוא דאמר כדאמרינן ר' שמעון אומר גמל כי פעמים כזי אבל כי י"ש בו מקצת סימנים דומה לאמו שרי באכילה. מר בעי ר' שמעון עד שיהא דאשו ורובו דומה לאמו או בציר מחכי: ובכורו שורי. היינו כי ראשו ורובו דומה לאמו. אבל לאכילה גמל ממש הוא דאמר רחמנא אסור הא

^[1] ז"ל ייטל מתפלתה דשם משק ליפינן אע"פ שזם מין דיתר אכל צילת השרץ ארבעה מתפסת דילפינן טעמאמה וכו' וכו' השלשן כאמת תוספות חולין (דף קד ע"א) ד"ה שאם...
(ג) כל דברי תוספות כתי' אלו שפירא רעיו כגון תנאף תוספות בחולין (דף קד ע"א) ד"

מסורת הש"ס

הַ (לעיל ה'; ותיק: ה) וְהָ (לְתַתּוּלָּהּ: הַ) חולין מת. תמורה ל: וְחֵמֶס עֵדָה; ד' וְנִמְשָׁה דַמְמוּרָה ל: לֹא מִכָּר ר' יהושע אֵלֶּן בְּרִייתָא הֵיאַּת מִיָּשׁ מוֹסִי חוֹלִין דִּיהַ אֵלֶּה אֵלָּה; (ס) וְלֵאמֹר, (ו) לֹא תִּתְּלֹנוּ זִיקָא, (ז) רִישָׁא יִתְּמַר בְּרוּמָא מְסִיפָא קִימִיל זִיקָא, (ח) בְּקָרָא סִינִיד וְחִיטִּיב דִּיהַ אֵלֶּה אֵתָּה כּוּי זִיקָא, (ט) זִילִּילְוּהוּ דוקא זִיקָא, (י) מִקְרָא זֶה דִּר' אֱלִיעֶזֶר בֶּלָּ לְהִתִּיר כּוּי זִיקָא, (כ) פְּסֻחִים כּוּי, (ל) זִיקָא, (מ) כִּיָּא שׁוּר רִיבִל וְעַד אֵלָּה.

← →

תורה אור השלם

- אך בבזר שור או בבזר בישא או בבזר עו לא יפרה קיש דם אַת דקום תוריק על הפוזבץ ואת חלבים בתקטיר אשה לררץ גיזח לתי: במדבר יז יז
- אך אַת זה לא תאכלו ממעלי הגדה וממפרסי תפרקא את הגמל וז אי מעלה גדה הוא ופרקה אינו מקריס טמא הוא לקם: וקריא יד יד
- זאת הבחנה אשר תאכלו שור שה כשבים ושה עזים: דברים יד יד

← →

הנהרות הב"ח

(א) גבירא וממפרסי
הפרסה את הגמל וז אי אסה: (ב) רש"י ד"ס אסור וכו' ר"ש וקנני ואס דומה לחש: (ג) ד"ה משנבקה וכו' לאכילה לא בעי ראשו ורובו אלא סגי במקצת סימנין:

← →

מוסף רש"י

ולד טריפה בו' לא יקרב.
פסקי כל האסורים מנסתם תמורה (גל), מפרש טעמא (ובחסום טד): אֵלֶּל לְהִיטִיעַ דִּיהַ מוֹתֵר לְלוֹא מְנוּסָה קִרַּי כִּי (תמורה ל:).

← →

רבינו גרשום

אישתני מגמל.
שמועין קאמר דלר' שמעון דלר' טמא גמור וקאמר אבל אתה אוכל בסימן אחד היינו מקצת סימן ושי"מ דלא בעי ראשו ורובו:
עליה בחדא.
דאליו ר' שמעון סבר דאינו מותר באכילה עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו כדאמרין גבי בכורה והאי תנא סבר אפילו מקצת סימן שרי באכילה:
ואיכא דמקשי.
לברייתא ומותרים ומן פירוקא דמפרק ממשע בעיין:
חוץ מר' אליעזר ומחלוקתו.
גבי כור כדאמר איהוה כיו שנחלקו בו ר' אליעזר וחכמים זה תיש הבא על הצביה אבל שאר רבנן לא אמרי דמיעברא ומפרקי מאי עיבורו מן הטמא לא טמא ממש אלא א"ר ירמיה דאייעבר מקלטו שאין פרטות סדוקות בן פרה.
ומדקרי להאי קלטו טמא דאמר היינו עיבורו מן הטמא שי"מ כר' שמעון קאמר דטמא היוצא מן הטהור טמא

אישתני מגמל.
שדומה לאמו במקצת סימנין:
אסור זאכילה.
ומאן שמעת ליה דך סברה ר"ש (ב) ואס ראשו ורובו כו' וקס"ד דמדקתני להו כהדי הדדי ש"מ דאפי' לאכילה בעי ר"ש ראשו ורובו:
מדשנבקה זאכילה.
דליירי כרישא וקס ליה זככורה ולא י אמר אס ראשו ורובו דומה לאמו מותר זאכילה ש"מ לאכילה (ג) סגי במקצת סימנין:
נככורה זאעריך.
ולעולם בתרוייהו בעינן ראשו ורובו:
זה אי אספ אונל.
גמל אפי' נולד מן הפרסה:
אכל אסה אונל אחר הבא נסמין אחד.

של אמו כלומר שדומה לאמו במקצת כגון טמא שנולד מן הטהור דומה לאמו במקצת:
שם כשנים.
שה הבא משני כשנים:
להסיר אס המותר.
דכיון דאזינו ואמו טהורים לא זאעריך האי קרא דלך את זה תאכלו!
לימשיייה:
מ"מ.
מדכתיב שה זה תרי זימני שמע מיניה דאפי' מנד האס ולא מנד האז:
קרי ליה טמא.
לקלוט שנולד מן הטהור:
כר"ש.
דלסר ליה היכא דלץו צו מקצת סימנין וקאמר דלס יס לו סימן אחד של טהרה שדומה לאמו במקצת מותר:
ופליג עליה **נ**חדא.
דר' שמעון בעי ראשו ורובו:
ואינא דמקשי.
קושיא להן כרייתא ומתוך הקושיא משיב דבר לשואל אי

בעי ר' שמעון ראשו ורובו לאכילה או לא:
מי מיענדא.
טהורה מטמא דקתני ועבורו מן הטמא:
חוץ מר' אליעזר ומחלוקסו.
שחולקין בכוי צפ' אותו ואת בנו כשחיתת חולין (דף עט:).
אס אותו ואת בנו נוהג צו וקתני כיו הבא מן המישיס ומן הצביה אלמא חיה מתענדת מנכהמה לדכרייהס:
ואמר ר' ירמיה.
האי עזורו מן הטמא דקאמר היינו שנמצעה מן הקלוט שפרסותיו קלוטות כגמל וכן פרה הוא ולאכילא דר' שמעון קרי ליה טמא וצנו מותר אס דומה לאמו כסימן אחד אלמא לאכילה לא בעי ר"ש ראשו ורובו:
זה וזה גורס.
הסינר והאיסור גורמין לזה שיצא ין הוא טמא ואמו טהורה:
ולד טריפס.
ואזינו תמיס הרי זה זה גורס:
דא"כ.
דעבורו מן הטמא אסור לנמוב שה כשנים ועזים:
מיא עול מיא נפוק!
והאי דעכירי הנלא דנישרא הוא.
מחמת חמימות וסרקון דנכסר:
מטמא

לגבי מזבח בעלמא סבר ר' אליעזר זה זה גורם אסור ושאני הכא דאם כן נכתוב קרא **ו** שה כשבים ועזים שה ושה למה לי שמע מינה שה מכל מקום ורבי יהושע אמר לך בעלמא זה זה גורם מותר והכא אם כן לכתוב קרא שור **ו** כשב ועז כשבים ועזים למה לי ש"מ עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה ת"ש רבי שמעון אומר גמל גמל שני פעמים אחד גמל הנולד מן הגמל ואחד גמל הנולד מן הפרה ואם ראשו ורובו דומה לאמו מותר באכילה שמע מינה לאכילה גמי בעי רבי שמעון ראשו ורובו שמע מינה:
שהיוצא מן הטמא וכו':
בעו מינה מרב ששת מי רגלים של חמור מהו ותיבעי (י) (ליה) דסוסים וגמלים דסוסים וגמלים לא מיבעיא להו דלא עכירי ולא דמו לחלב מיא עול מיא נפוק כי קמיבעיא להו דחמור דעכירי ודמו לחלב

מאי י מגופיה קא מימצצי ואסירי או דלמא מיא עול מיא נפוק והאי דעכירי הבלא דבישרא הוא אמר להו רב ששת תניתוה שהיוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור מטמא אלא מן הטמא

הלוקח עובר חמורו

שמע מינה לאכילה גמי בעי ר"ש ראשו ורובו.
דמשמע שאין צו כי אס שני חלוקין מדלא קתני חלוק שלישי ולימא אס יס צו מקצת סימנין מותר זאכילה והדר לימני ואס ראשו ורובו דומה לאמו חייב צככורה והשתא (י) רישא יאן וסיפא רבותא קמשמע לן

אישתני מגמל שפיר דמי או דלמא לא שנא **א** ת"ש בהמה טהורה שילדה מין בהמה טמאה אסור באכילה ואם דומה ראשו ורובו לאמו חייב בבכורה שמע מינה לאכילה גמי בעי ר' שמעון ראשו ורובו לא לבכורה דוקא דיקא גמי דקא שבקה לאכילה וקם ליה אבכור ש"מ לבכורה הוא דבעי ר' שמעון ראשו ורובו אבל לאכילה לא לעולם אימא לך לאכילה גמי בעי ובכורה איצטרך סד"א הואיל וכתבי **ו** אך בכור שור עד **ו** שיהא הוא שור ובכורו שור ולא תיסגי ליה בראשו ורובו עד דאיכא כוליה קבושמע לן ת"ש **2** אך את זה לא תאכלו ממועלי הגרה וממפרסי הפרסה **(ב)** זה אי אתה אוכל אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד ואי זה זה הבא בסימן אחד זה טמא הנולד מן הטהור ועבורו מן הטהור יכול אפילו עבורו מן הטמא ת"ש **3** שה כשבים ושה עזים **(ג)** עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה דברי ר' יהושע ר' אליעזר אומר לא בא הכתוב להתיר את המותר אלא להוסיף על המותר ואיזה זה טמא הנולד מן הטהור ועבורו מן הטמא או אינו אלא עבורו מן הטהור תלמוד לומר **ס** שור שה כשבים ושה עזים מכל מקום קרי ליה טמא כרבי שמעון וקאמר אבל אתה אוכל

הבא בסימן אחד האי תנא סבר ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא ואיכא דמקשי ומותיב עבורו מן הטמא מי מעברא והאמר ר' יהושע בן לוי לעולם אין מתעברת לא טמאה מן הטהור ולא טהורה מן הטמא ולא גסה מן הדקה ולא דקה מן הגסה ולא בהמה מן חיה ולא חיה מן בהמה חוץ מר' אליעזר ומחלוקתו שהיו אומרים חיה מתעברת מבהמה וא"ר ירמיה דאייעבר מקלוט בן פרה ואליבא דרבי שמעון קאמר **ס** וקאמר אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד האי תנא סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא למימרא דרבי אליעזר סבר זה זה גורם מותר ור' יהושע סבר זה זה גורם אסור והא איפכא שמעינן להו **ח** **(א)** ולד טריפה רבי אליעזר אומר **ס** לא יקרב לגבי מזבח **(ז)** ורבי יהושע אומר **י** קרב לגבי מזבח אסור ושאני הכא דאם כן נכתוב קרא **ו** שה כשבים ועזים שה ושה למה לי שמע מינה שה מכל מקום ורבי יהושע אמר לך בעלמא זה זה גורם מותר והכא אם כן לכתוב קרא שור **ו** כשב ועז כשבים ועזים למה לי ש"מ עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה ת"ש רבי שמעון אומר גמל גמל שני פעמים אחד גמל הנולד מן הגמל ואחד גמל הנולד מן הפרה ואם ראשו ורובו דומה לאמו מותר באכילה שמע מינה לאכילה גמי בעי רבי שמעון ראשו ורובו שמע מינה:
שהיוצא מן הטמא וכו':
בעו מינה מרב ששת מי רגלים של חמור מהו ותיבעי (י) (ליה) דסוסים וגמלים דסוסים וגמלים לא מיבעיא להו דלא עכירי ולא דמו לחלב מיא עול מיא נפוק כי קמיבעיא להו דחמור דעכירי ודמו לחלב

מאי י מגופיה קא מימצצי ואסירי או דלמא מיא עול מיא נפוק והאי דעכירי הבלא דבישרא הוא אמר להו רב ששת תניתוה שהיוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור מטמא אלא מן הטמא

אמר לא יקרב.
למזבח אלמא דסבר ר' אליעזר זה זה גורם אסור ור' יהושע סבר דמותר.
לעולם בעלמא כגון לגבי מזבח סבר ר' אליעזר דזה זה גורם אסור שאני הכא לגבי אכילה א"כ הוא דזה זה גורם אסור לכתוב קרא שור כשבים ועזים דהוי משמע עד שיהא אביו ואמו כבש שה שה למה לי ש"מ שה מ"מ דזה זה גורם מותר:
מי רגלים של חמור.
מה הן בשתיה.
מיא עול מיא נפק.
כלומר מים צלולים שמה מים צלולין מוציאין לפיכך מותרין:
מאי.
האי דעכירו נימא משום הכי דמגופיה מאבירו קא מימצצי ואסירי דהוו כחלב שמתמצין מן הגוף ואסירי או דלמא אין מתמצצין אלא על מיא עול מיא נפיק והאי דעכירי משום הבליה מחמת חמימות הבשר הוא ומותרין שאינן מתמצצין מגופו:
מטמא לא קאמר.
דאי אמר הכי הוה משמע כל מה שיוצא מטמא בין עכירי בין לא עכירי:
אלא מן

פרק ראשון בכורות

ז.

שמע מינה לאכילה גמי בעי ר"ש ראשו ורובו.
דמשמע שאין צו כי אס שני חלוקין מדלא קתני חלוק שלישי ולימא אס יס צו מקצת סימנין מותר זאכילה והדר לימני ואס ראשו ורובו דומה לאמו חייב צככורה והשתא (י) רישא יאן וסיפא רבותא קמשמע לן דרישא קתני שילדה מין טמאה דאסור אף זאכילה וסיפא דקתני יאן ראשו ורובו דומים לאמו חייב אף צככורה:
זה אי אתה אובד.
גמל וספן יאן כתיבי **(א)** צקרא צכל אמה אוכל הבא כסימן אחד לאו כסימני טהרה יאן איירי דממעלה גרה וממפרסי הפרסה אלא דמי למקצת סימנין לאמו זיד וצרגל וצלמרו **(טו)** (ולד) סימני טהרה בעי:
עד שיהא אביו ואמו כבשה.
מדכתיב כשנים ועזים ולא כתיב כבש ועז דרש ר' יהושע ור' אליעזר מדכתיב שה שה תרי זימני והשתא דרשות דר' יהושע לאסור לאו **(י)** הוא דר"א להסיר ולשון לא בא הכמוב דלמר ר"א מגומגס קצת דמשמע יאן הלשון דמקרא זה שדרש ר' יהושע טמא שנולד מן טהור ועיבורו מן הטהור אומר ר"א יאן דבא להוסיף על ועיבורו מן הטמא וזה נלפרש יאן לא בא הכמוב כמו לא זאכמה המורה עוד י"ל דכרי צני אליעזר **ז** וה"פ משה שה נפקא לן עיבורו מן הטהור לך אייתר זה להוסיף על המותר ועיבורו מן הטמא:
דו"ץ מדרבי **א**ליעזר ובחלוקתו.
הא דלא קאמר חוץ מן הדולפינן שפריס ורזים מצני אדם כדלמר לקמן יאן לא קשה מילי דלא איירי רבי יהושע בן לוי אלא צבאמה וזיהא ולא צצני אדם והנהו צני ימא ניניה:

ופליג עדיה בחדא.
מה שיוכל לדמות דמי כן משום דצמסקנא לאכילה יאן פשטינן נמי דבעי ר"ש ראשו ורובו:
והא איפכא שמעינן דהו ודך טריפה.
למ"ד טריפה יולדת יאן ניחא דפליגי צזה זהה גורס אלא למ"ד אינה יולדת מוקמי פלוגתא פרק אלו טריפות (חולין נח).
צעובר יך אמו יאן ומעברה ולבסוף נטרפה ומיאו אשכחן צעלמא **(ז)** דר' אליעזר סבר זה זה גורס אסור ורצנן סברי יאן מותר גבי שאור חולין ומרומה ושלחי כל הללמים **(ע"ז** מטע).
גבי נטל ממנה יאן עזים אלא לרבי יהושע אייתיה וזע"ג דללו דצרי הכל הוא ומה שמזכיר כאן זה זהה גורס יאן ופר' אותו ואת בנו (חולין עט:).
נקט לישנא דמושעין לזרע האז יאן משום דהכא איירי צצבר הבא מהיתר ואיסור **(טט"ז** שנין שפיר) זה זהה גורס ומיחיקא קשה כיון דלץן מושעין לזרע האז מליחא טעס מחשז ולד טריפה זה זהה גורס **ט** לא יחשז **(י)** שאור גורס וליתסר:
מניתוה

והא איפכא שמעינן דהו ודך טריפה.
למ"ד טריפה יולדת יאן ניחא דפליגי צזה זהה גורס אלא למ"ד אינה יולדת מוקמי פלוגתא פרק אלו טריפות (חולין נח).
צעובר יך אמו יאן ומעברה ולבסוף נטרפה ומיאו אשכחן צעלמא **(ז)** דר' אליעזר סבר זה זה גורס אסור ורצנן סברי יאן מותר גבי שאור חולין ומרומה ושלחי כל הללמים **(ע"ז** מטע).
גבי נטל ממנה יאן עזים אלא לרבי יהושע אייתיה וזע"ג דללו דצרי הכל הוא ומה שמזכיר כאן זה זהה גורס יאן ופר' אותו ואת בנו (חולין עט:).
נקט לישנא דמושעין לזרע האז יאן משום דהכא איירי צצבר הבא מהיתר ואיסור **(טט"ז** שנין שפיר) זה זהה גורס ומיחיקא קשה כיון דלץן מושעין לזרע האז מליחא טעס מחשז ולד טריפה זה זהה גורס **ט** לא יחשז **(י)** שאור גורס וליתסר:
מניתוה

והא איפכא שמעינן דהו ודך טריפה.
למ"ד טריפה יולדת יאן ניחא דפליגי צזה זהה גורס אלא למ"ד אינה יולדת מוקמי פלוגתא פרק אלו טריפות (חולין נח).
צעובר יך אמו יאן ומעברה ולבסוף נטרפה ומיאו אשכחן צעלמא **(ז)** דר' אליעזר סבר זה זה גורס אסור ורצנן סברי יאן מותר גבי שאור חולין ומרומה ושלחי כל הללמים **(ע"ז** מטע).
גבי נטל ממנה יאן עזים אלא לרבי יהושע אייתיה וזע"ג דללו דצרי הכל הוא ומה שמזכיר כאן זה זהה גורס יאן ופר' אותו ואת בנו (חולין עט:).
נקט לישנא דמושעין לזרע האז יאן משום דהכא איירי צצבר הבא מהיתר ואיסור **(טט"ז** שנין שפיר) זה זהה גורס ומיחיקא קשה כיון דלץן מושעין לזרע האז מליחא טעס מחשז ולד טריפה זה זהה גורס **ט** לא יחשז **(י)** שאור גורס וליתסר:
מניתוה

מאי י מגופיה קא מימצצי ואסירי או דלמא מיא עול מיא נפוק והאי דעכירי הבלא דבישרא הוא אמר להו רב ששת תניתוה שהיוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור מטמא אלא מן הטמא

אמר לא יקרב.
למזבח אלמא דסבר ר' אליעזר זה זה גורם אסור ור' יהושע סבר דמותר.
לעולם בעלמא כגון לגבי מזבח סבר ר' אליעזר דזה זה גורם אסור שאני הכא לגבי אכילה א"כ הוא דזה זה גורם אסור לכתוב קרא שור כשבים ועזים דהוי משמע עד שיהא אביו ואמו כבש שה שה למה לי ש"מ שה מ"מ דזה זה גורם מותר:
מי רגלים של חמור.
מה הן בשתיה.
מיא עול מיא נפק.
כלומר מים צלולים שמה מים צלולין מוציאין לפיכך מותרין:
מאי.
האי דעכירו נימא משום הכי דמגופיה מאבירו קא מימצצי ואסירי דהוו כחלב שמתמצין מן הגוף ואסירי או דלמא אין מתמצצין אלא על מיא עול מיא נפיק והאי דעכירי משום הבליה מחמת חמימות הבשר הוא ומותרין שאינן מתמצצין מגופו:
מטמא לא קאמר.
דאי אמר הכי הוה משמע כל מה שיוצא מטמא בין עכירי בין לא עכירי:
אלא מן

עין משפט ונר מצוה

כ ד מיי פ"ד מהל' תמורה הל' ט ופ"ג מהל' איסורי מנחה הל' כ:
ב ה ב מיי פ"ד מהל' מאלכות אסורות הלכה כ טור שיע י"ד סימן פא סעף ה:

שיטה מקובצת

אן לא שנא.
סימן בהמ"ה איך גמיל:
ס לומר שה (תיבת שור נמחק) ס"א שה שה מ"מ:
ג קאמר וכוברי שמעון וקאמר:
ד להו רחנן ולד:
ס יאן יקרב לגבי מנחה.
וה"ה דאף להדיוט אסור כיון דזה הוא גורם אסור ונקט למנחה לרבותא דלר' יהושע שרי אף ליקרב.
תוס' חצינותי:
ז קרא שור כשבים ועזים שה למה לי:
ז שור שה כשב ושה עז כשבים ותיבת וינו נמחק:
ז ולא תאני אבי ראשו:
ט שיבא אסור כשבים ועזים שה למה לי:
י נפיק ושרי והאי:
יאן רישא רבותא קמ"ל וסיפא:
יאן דקתני כשראשו ורובו דומים לאמו דחייב אף בבכורה:
יאן וספן דכתיבי בקרא:
יז טהורה דמעלה גרה ומפרסי הפרסה איירי אלא בדמי במקצת סימנין לאמו ביד וברגל ואפילו צצבורו:
טז תיבת ולד הוא ר"ת ולא דקאן:
טז אליעזר דריש מדכתיב שה שה תרי זימני כדאיחא לקמן בשמעתין והשתא כבש דר' יהושע ושה דר' אליעזר:
יז תיבת הלשון נמחק:
יח ויהוהו שה דבא:
יט לפרש דהאי לא בא הכותוב הוי כמז:
ס דה"ק ת"ל שה שה דנפקא לן מיניה עיבורו מן הטהור הלכך אייתר לן זה להוסיף על המותר להתיר אף עיבורו מן הטמא:
פא לקמן משום דלא וחיבות לא קשה מידי נמחק:
פג לאכילה גמי פשטיה דבעי:
פד יולדת כר' ניחא דפליגי בזה דזה גורם אכל למ"ד:
פז אמר ועיברה ולבסוף:
פח סברי זה זהה גורם מותר גבי שאור של חולין ושל תרומה:
פח מטמה כוכר (תיבת עצים ל"ש) אלא משום דר' יהושע הווכר תיבת לרבי נמחק:
ס גורם וכו' ואז"ב:
סא גמל גבי פלוגתא דרבי יהודה משום:
סב ושייך זה זהה גורם ותיכא דהאיסור רבב ע"י תעריבות נקט לישנא דהושעין לזרע האב דכל חד חד לחודיה שרי ומיחז:
ט גורם לחוי יחשב כחד גורם וליתסר:

← →

רבינו גרשום (המשך)

וקאמר אבל אתה אוכל הבא בסימן א' ש"מ דלא בעי ר' שמעון ראשו ורובו דומה לאמו לעולם בעי והאי תנא סבר לה כוותיה בחדא וכו' כדאמרין מעיקרא:
למימרא.
מאי דר' אליעזר דשרי עבורו מן הטמא משום דסבר כיון דאמו טהורה אציג דאביו טמא כיון דזה גורם חולד יש בו הגרמה דטהור ומותר:
ור' יהושע סבר זה זהה גורם אסור.
עד שיהא אביו ואמו טהורים דהגורמים שניהם טהורים:
והאיפכא שמעינן להו ולד טרפה.
אציג דאביו לאו טרפה אלא טהור שלם:
ר אליעזר

